

Průřezové téma: **Společnost pro všechny**

Očekávaný výsledek učení: **PTS-000-000-ZV5-004**
Navrhne, jak pomoci lidem v obtížných životních podmínkách a jak předejít konkrétním tíživým situacím.

Popis úrovně **SPLNĚNO**

- Vysvětlí, jak mohou obtížné životní podmínky ovlivnit životy lidí v okolí i ve světě.
- Navrhne smysluplné možnosti pomoci zohledňující skutečné potřeby lidí v obtížných životních podmínkách.
- Vyjadřuje ochotu zapojit se do pomoci.

Co je domov?

Autorka: Lenka Pánková

Krátký textový popis (anotace)

Ilustrace nabízí žákům zamyšlení, co pro ně znamená domov a že se představa domova může u jednotlivých lidí lišit. Během realizace vnímají emoce a potřeby, které mohou mít lidé, jež jsou nuceni svůj domov opustit, a jednají s ohledem na jejich pocity.

Ilustrace se zaměřuje primárně na rozvoj klíčové kompetence osobnostní a sociální, rozvíjí empatii a porozumění druhým. Podporuje sdílení pocitů, vžívání se do pocitů druhého, naslouchání a diskusi.

Popis realizace

Evokace

Zavři oči a představ si, jaký je tvůj domov, co jej tvoří, kdo v něm je, jaké jsou v něm věci, kde se nachází. Jakmile máš svoji představu domova vytvořenou, zapiš si na papír 5–10 klíčových slov o svém domově. Následně vytvořte ve třídě skupiny po 4 lidech a sdílejte svoje klíčová slova. Všimněte si, zda se některá opakují. Odpovězte ve skupině na otázky:

Jsou představy všech ve skupině o domově stejné?

Liší se? V čem?

Vytvoř pětiletík na slovo „Domov“ (pracovní list).

Přemýšlej, zda *můžeme najít jedno slovo / sousloví, které by mohlo být pro naše domovy společné? Jaké by to bylo?* (Pozn. pro vyučující: Pokud žáci nezmíní slovo bezpečí, zmíní jej učitel.)

Uvědomění si významu nových informací

Zamysli se, zda *může nastat situace, kdy člověk musí (potřebuje) místo, kde má svůj domov, změnit? Jaká situace to může být?*

Sděl své nápady učiteli, který je zapíše na tabuli.

Zamysli se nad citací z knihy Cesta (Francesca Sanna): „*Začala válka. Kolem nás se den co den děly strašné věci a zanedlouho byl všude naprostý zmatek. Maminka slyšela, že spousta lidí utíká pryč. Snaží se dostat do jiné země.*“

Kdo podle tebe vypráví příběh? Jak myslíš, že se vypravěč příběhu cítí? Jak by ses cítil ty?

Co myslíš, že se dělo dál?

Seřaď ve dvojici text dle časové posloupnosti (viz příloha).

Máš k textu nějaké otázky? Jak rozumíš spojení „začneme psát nový příběh“?

Budou po příjezdu do bezpečí, do nové země, potřebovat naši hrdinové pomoc?

Jakou pomoc? S čím? Co budou řešit?

Představ si, že se ocitneš v cizí zemi, jakou pomoc budeš potřebovat? Sděl svoje nápady učiteli, který je zapisuje na tabuli.

Reflexe

Na závěr hodiny dopiš nedokončené věty:

Lidé, kteří musí opustit svůj domov, cítí...

Pokud přijdou noví spolužáci z cizí země do mé třídy, ...

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Empatie a porozumění druhým KOS-EMP-000-ZV5-001	<i>Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.</i>	- podporuji sdělování citů a pocitů ve třídě - diskutuji se žáky o emocích - při diskusích poukazuji na možnost vidět danou situaci z různého pohledu - vytvářím spolu s kolegy klidné a bezpečné edukační prostředí, neodsuzuji, dávám prostor pro vyjadřování emocí žáka, pro diskusi, reflexi a sebereflexi

Metodický komentář pro učitele

Ilustrace pracuje ve svých částech s modelem E–U–R, se všemi jeho fázemi.

Žáci pracují v jednotlivých fázích ilustrace samostatně, ve dvojicích a ve skupinách. Vyučující může počty žáků ve skupině měnit. Zadání pro samostatnou práci doporučujeme zachovat na počátku ilustrace (představa o domově) a na závěr (psaní nedokončených vět).

Ve fázi Uvědomení si nových informací může ve skupině po položení otázek *Kdo podle tebe vypráví příběh? Jak myslíš, že se vypravěč příběhu cítí? Jak by ses cítil ty?* nastat nepříjemná situace, pokud jsou ve skupině děti, které mají vlastní zkušenost s podobnou situací. Není nutné, aby veřejně odpovídaly všechny děti.

Odpovídá pouze ten, kdo chce. Doporučujeme si dopředu zjistit, zda jsou ve skupině, kde bude tato ilustrace realizována, děti, které tuto zkušenost mají, a v případě potřeby, kdy vyučující tuto skupinu nezná, spolupracovat s třídním učitelem či se školním psychologem.

Ilustrace je inspirována aktivitou Domov z publikace Učíme v souvislostech na 1. stupni ZŠ (ARPOK, 2022, ISBN 978-80-908831-0-9). Dostupné online na: <https://eshop.arpok.cz/eshop/ucime-v-souvislostech-na-1-stupni-zs-pdf/>

Metodický popis PĚTILÍSTEK:

Pětílístek je metoda kritického myšlení, která vyžaduje po pisateli, aby shrnul informace a názory o daném tématu v zadané struktuře. Více informací o metodě najdete na <https://arpok.cz/petilistek/>.

Popis ověřování

Vhodné je sledovat: 1. jak žák vyjadřuje svoji představu o domově, 2. jak je vyplněn pětílístek (zda je vyplněn dle instrukcí a zda v něm žák aplikuje informace z předchozího sdílení), 3. zda se žák dokáže vžít do potřeb a pocitů osob, které jsou nuceny opustit domov, a tyto potřeby vyjádřit, 4. zda žák projeví empatii slovy i činy (dokáže nabídnout pomoc ostatním).

Příloha

Pracovní list Pětílístek

VYTVOŘ PĚTILÍSTEK NA TÉMA DOMOV

TÉMA _____ DOMOV _____

2 PŘÍDAVNÁ JMÉNA _____

3 SLOVESA _____

VĚTA O 4 SLOVECH _____

SYNONYMUM _____

Pracovní list text:

SEŘAĎTE ROZSTRÍHANÝ TEXT DLE TOHO, JAK SE PŘÍBĚH ODVÍJÍ.

„Odjedeme tam a už se nikdy nebudeme bát.“

A tak balíme kufr a se všemi se loučíme.

✂-----

Jedeme mnoho dní. Konečně dorazíme na hranici.

„Kus cesty máme ještě před sebou,“ říká maminka.

✂-----

Jedeme ještě několik dní a nocí a překročíme přitom mnoho hranic. Ve vlaku z okénka pozoruju ptáky. Jako kdyby nás sledovali.

✂-----

Stěhuji se, docela jako my. A mají taky dlouhou cestu, jen na ní nemusejí překračovat žádné hranice. Doufám, že jednoho dne si najdeme nový domov jako oni. Domov, kde budeme v bezpečí a začneme psát nový příběh.

Zdroje

Zdroj pro práci s knihou: SANNA, Francesca: *Cesta*. Albatros, Praha 2022. ISBN 9788000066165.